

HELYETTES SZÜLŐ

SZAKMAI PROGRAM

**CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT
HAJDÚNÁNÁS**

Készült: 2011.

Készítette: Nagyné Juhász Krisztina
intézményvezető

HELYETTES SZÜLŐ SZAKMAI PROGRAM

CSALÁDSEGÍTŐ ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLAT HAJDÚNÁNÁS

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, valamint a végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) kormányrendelet, és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet, illetve a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Kormányrendelet, és egyéb kapcsolódó jogszabályok alapján rögzítik az intézmény szervezetének felépítését, működésének szabályait, a vezető és az alkalmazottak feladatait és jogkörét.

A helyettes szülő Szakmai Programját az intézményvezetője az alábbiakban határozza meg:

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 40.§ (2). bekezdése értelmében a gyermekjóléti szolgálat szervezi az önálló helyettes szülői hálózatot, illetve működteti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztat. Az önálló helyettes szülői szolgáltató tevékenységet a Hajdúnánás Városi Képviselő-testület 337/2009. (XI. 26.) számú határozata értelmében a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálaton keresztül kívánja biztosítani.

1. Az intézményre vonatkozó általános rendelkezések

Az intézmény neve: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

Székhelye: Hajdúnánás, Dorogi út 14.

Működését az:

- Alapító Okirat és a
- Szervezeti és Működési Szabályzat határozza meg.

Ellátott körzet: Hajdúnánás város közigazgatási területe.

2. Az ellátás célja

A gyermekjóléti alapellátások közül az átmeneti elhelyezést biztosító helyettes szülői szolgáltatás célja, hogy a rászorultság mértékében segítse a családot a gyermeknevelésben.

Ha szükséges ideiglenesen pótolja a gyermekek számára a szülői gondoskodást annak érdekében, hogy erősödjön a család megtartó ereje.

Ne alakuljon ki a gyermekek veszélyeztetettsége. Ha a veszélyeztetett helyzet kialakult, akkor azt helyben, a szükségletekhez igazodva lehessen megszüntetni.

A szolgáltatás elősegíti a vérszerinti szülő akadályoztatása esetén a gyermekek elfogadó légkörben, családi körülmények közötti gondozását.

3. Alapelvek, értékek

1. Minden körülmények között tekintettel kell lenni a gyermek mindenekfelett álló érdekére.
2. Elő kell segíteni a gyermek családban, lehetőség szerint vérszerinti családjában történő nevelkedését. A gyermek érdeke minden esetben megkívánja, hogy családja segítséget kapjon, ha a kialakult nehéz körülményeiken önerőből nem tudnak úrrá lenni és ez a gyermek személyiségének fejlődését veszélyezteti.
3. Együttműködésre kell törekedni a veszélyeztetettség megelőzése érdekében a gyermek családjával, környezetével.
4. Tilos a gyermek bármilyen hátrányos megkülönböztetése. A gyermeknek joga saját múltjának, identitásának, kultúrájának ismerete.

A helyettes szülői szolgáltatás igénybevétele önkéntes és addig tart, ameddig a vérszerinti szülő kéri, illetve amíg az átmeneti gondozás alapjául szolgáló ok fennáll, de maximum 12 hónapig, amely indokolt esetben 6 hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható.

5. A helyettes szülő a gyermek és vérszerinti családjának életmódját, kultúráját, szokásait köteles tiszteletben tartani. A helyettes szülő és a vérszerinti család a gyermekek érdekeit szolgáló szabályokról, azok megtartásáról írásban megállapodást köt. A helyettes szülő a megállapodás előkészítésében együttműködik az illetékes gyámhivatallal, illetve a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat intézményvezetőjével, valamint a helyettes szülői tanácsadóval, vagy indokolt esetben a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával. A vérszerinti és a helyettes szülő pontosan rögzítik a kapcsolattartás idejét, helyét és módját, az elmaradt láthatások pótlásának időpontját.

4. Alkalmazott módszerek

Igénybevétel: a helyettes szülői ellátást a vérszerinti szülők önkéntesen veszik igénybe. Az ellátás iránti kérelmeta Gyermekjóléti Szolgálathoz kell benyújtani. A Gyermekjóléti Szolgálat javaslatával együtt

eljuttatja az igénylő kérelmét a polgármesteri hivatal jegyzői gyámhatósága részére, aki az intézményvezető által kijelölt helyettes szülőnél helyezi el határozatában a gyermeket. A jegyző határozatában rendelkezik a gyermek átmeneti gondozásához kapcsolódó juttatások megállapításáról, folyósításáról, illetve a szülő(k) által fizetendő gondozási díjról. Az ellátásért fizetendő gondozási díjat az önkormányzat határozatban állapítja meg. Az ellátás megszüntetéséről a szülő kérelmére, a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatára a jegyző határozatot hoz. A vérszerinti szülő, a helyettes szülői tanácsadóval, indokolt esetben a családgondozóval közösen viszi a gyermeket a helyettes szülő otthonába. Az egy hónapot meghaladó elhelyezés esetén, gondozási – nevelési tervet készítenek, hogy a gyermek minél hamarabb visszakerülhessen a vérszerinti családjába.

A helyettes szülői ellátás keretében a helyettes szülő feladata:

A helyettes szülő a vérszerinti szülő kérésére, vagy beleegyezésével átmeneti időre maximum 12 hónap, indokolt esetben + 6 hónap, szükség esetén a tanítási év végéig, a gyermeket otthonában fogadja, és ott teljes körű ellátásáról gondoskodik. Az ellátás megszűnik, ha azt a vérszerinti szülő kéri, vagy az átmeneti elhelyezés oka megszűnik.

1. Teljes körű gondozás keretében a helyettes szülő biztosítja:
  - A napi ötszöri a gyermek életkorának megfelelő egészséges étkeztetést.
  - Betegség esetén az orvos utasításainak betartását.
  - A gyermek ruházata megfeleljen a higiénés követelményeknek, életmódjának és az évszaknak.
  - A ruházat tisztítását, javítását.
  - Az elhasználódott felszerelések és a használhatatlanná vált ruházat pótlását.
  - A mindennapos tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket, tisztálkodási, testápolási szereket, textíliákat.
  - A kapott ellátásokból a tandíjat, tankönyveket, tanszereket, felzárkóztatást, tehetséggondozást, képességfejlesztést.
  - Másokkal vérszerinti családtagokkal való kapcsolattartást és költségeit. /utazás, posta, telefonálás/.
  - A nyugodt tanulást, pihenést, és a kulturált szabadidős tevékenységeket.
  - A havi zsebpénz összege az ellátmány terhére a 3-10 éves gyermeknél, az öregségi nyugdíj 5 %-a, 10-14 éves gyereknél az öregségi nyugdíj 13 %-a, 14 év feletti gyermeknél az öregségi nyugdíj 18 %-a.
2. A helyettes szülő értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot az átmeneti gondozás kezdetéről.
3. Gondoskodik a gyermek kötelező oktatásban való részvételéről, támogatja a szükséges felzárkóztatását, kapcsolatot tart az oktatási intézménnyel.

4. A gyermek életkorától függően elősegíti a gyermek pályaválasztását, illetve a munkába állására való felkészülését.
5. A gyermek életkorától függően felkészíti a gyermeket az önálló életvezetésre és alapvető személyes ügyeinek intézésére.
6. A helyettes szülő, a helyettes szülői tanácsadóval vagy a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával és lehetőség szerint a vérszerinti szülővel, közösen elkészítik a nála elhelyezett, gondozott gyermek egyéni gondozási - nevelési tervét.
7. A gyámhivatal határozatában az egyéni gondozási – nevelési tervben foglaltakban megfelelően segíti, biztosítja a gyermek vérszerinti családjával való kapcsolattartást.
8. A gyámhivatal határozatában az egyéni gondozási – nevelési tervben foglaltaknak megfelelően segíti, biztosítja a gyermek vérszerinti családjába való visszailleszkedést.
9. A helyettes szülő a gondozás ideje alatt, folyamatosan kapcsolatot tart a helyettes szülői tanácsadóval a gyermek vérszerinti szüleivel és a Gyermekjóléti Szolgálattal.
10. A helyettes szülő köteles tájékoztatni a működtetőt (Gyermekjóléti Szolgálat helyettes szülői tanácsadját, vagy indokolt esetben a családgondozóját), ha az 1-6 pontban meghatározott feladat ellátásában – bármely gyermek esetében – tartósan akadályoztatva van.
11. A helyettes szülő haladéktalanul köteles tájékoztatni a működtetőt (Gyermekjóléti Szolgálat helyettes szülői tanácsadját, vagy indokolt esetben a családgondozóját):
  - A gyermek és a fiatal felnőtt tanulmányainak megkezdéséről, befejezéséről, megszakításáról.
  - Arról, ha a gyermek, fiatal felnőtt munkaviszonyt létesít, továbbá a gyermek keresetéről.
  - A saját körülményeiben beállt lényeges változásokról.

A helyettes szülő segítése:

A működtető helyettes szülői tanácsadón vagy indokolt esetben a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóján keresztül folyamatosan segíti a helyettes szülőt a gyermek nevelésében és gondozásában, ennek keretében a következő tevékenységeket végzi:

1. Szükség szerinti alkalommal látogatja a helyettes szülői családot, de legalább háromhetente tájékozódik a gondozott gyermek helyzetéről, fejlődéséről, a helyettes szülőnek a gyermek gondozásával, nevelésével kapcsolatos tapasztalatairól, esetleges problémáiról.
2. Tanácsadás keretében a helyettes szülő segítése a gondozott gyermekkel kapcsolatos problémák megoldásában, szükség esetén a helyettes szülő, illetve a gyermek megfelelő szakemberhez történő irányítása, továbbá a szükséges ellátásokhoz való hozzájutásuk segítése.
3. A gyermek hozzátartozóinak kapcsolattartásának segítése.
4. Biztosítja a helyettes szülőnek a továbbképzés lehetőségét.

5. A helyettes szülő ellenőrzése

A működtető helyettes szülői tanácsadón vagy indokolt esetben a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozóján keresztül folyamatosan ellenőrzi a helyettes szülői tevékenységet:

1. Ellenőrzés keretében vizsgálja, hogy a helyettes szülő megtesz-e mindent a gondozott gyermek harmonikus fejlődése érdekében, továbbá, hogy a gyermek ellátására kapott nevelési díjat, illetve ellátmányt a gyermekre fordítja-e.
2. Ha a helyettes szülő a gyermek nevelése, ellátása során meg nem engedett nevelési módszereket alkalmaz, így különösen, ha bántalmazza, élelmezését megvonja, ha a gyermek gondozását, nevelését elhanyagolja, illetőleg, ha a gyermek ellátásához biztosított juttatásokat nem a gyermek szükségleteire fordítja, a működtető megkeresi a gyámhivatalt a gyermek új gondozási helyének kijelölése érdekében, és ezzel egyidejűleg a megállapodási felmondását kezdeményezi a működtetőnél.

6. A vérszerinti család segítése

A Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója családgondozás keretében segíti a vérszerinti családot, hogy a gyermek átmeneti gondozása minél hamarabb megszűnjön, és így a gyermek minél korábban visszakerülhessen vérszerinti családjához.

Hajdúnánás, 2011. 05. 03.

Nagyné Juhász Krisztina
Nagyné Juhász Krisztina
intézményvezető